

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

مرکز آموزشی درمانی کمال

عنوان: واکسیناسیون

تهیه و تنظیم: واحد ارتقاء سلامت و کنترل عفونت

Kamali Hospital

تلفن: ۰۲۶-۳۲۲۲۳۰۲۱-۳۲۲۲۲۰۲۱

ایمیل: kamali.h.r.d@gmail.com

تاریخ ویرایش: بهار ۱۴۰۳

عوارض واکسن ها: عوارض موضعی شدید یا غیر شدید که در مدت ۷۲ ساعت پس از واکسیناسیون به وجود آید.

تب بالاتر از ۳۸/۵ درجه سانتی گراد زیر بغلی که در مدت ۷۲ ساعت پس از واکسیناسیون به وجود آید.

درد مفاصل که بعد از واکسیناسیون بروز کند و فلجی که در مدت یک ماه پس از دریافت هر نوع واکسن به ویژه واکسن فلج اطفال ایجاد شود.

تشنج که در مدت ۷۲ ساعت پس از واکسیناسیون بروز کند. جیغ زدن مداوم یا بی قراری که بیش از ۳ ساعت به طول انجامد.

بروز استفراغ که به طور مکرر اتفاق بیفتد.

کلیه موارد تورم در محل تزریق واکسن و کلیه موارد تورم غدد لنفاوی که بعد از تزریق واکسن ب ت ژ بوجود آید.

سایر عوارض و واکنش هایی از قبیل حساسیت های پوستی، کاهش سطح هوشیاری، تنگی نفس، بی قراری که بعد از انجام واکسیناسیون بروز کنند.

** در صورتی که بعد از تزریق یا خوردن واکسن هر یک از علایم ذکر شده را در کودک مشاهده کردید به مرکز بهداشتی درمانی مراجعه کنید.**

واکسن ثلاث در جلوی ران تزریق می شود و تا مدتی محل فوق سفت و دردناک است. ۲۴ ساعت تب و درد ایجاد می کند که بهتر است از کمپرس حوله آغشته به آب نیم گرم موثر است.

نکات مهم در انجام واکسیناسیون: والدین در هر بار مراجعه جهت واکسیناسیون کودک لازم است **کارت واکسن را به همراه داشته باشند.** ملاک سابقه واکسیناسیون هر فرد، مواردی از قبیل کارت واکسیناسیون، ثبت در دفاتر بهداشتی درمانی و خانه های بهداشت است. لازم است والدین در نگهداری کارت واکسیناسیون دقت داشته باشند. تاریخ نوبت بعدی واکسن با مداد توسط مسئول واکسیناسیون در کارت ثبت میگردد. لازم است والدین کودک با **دقت در تاریخ مشخص شده جهت دریافت واکسن مراجعه کنند.** والدین به **آموزش هایی** که مسئول واکسیناسیون بعد از تزریق واکسن در **مورد واکسن و عوارض احتمالی آن** می دهد خوب توجه کنند.

وضعیت صحیح کودک برای انجام تزریق واکسن: مادر نشسته و کودک را بصورتی در بغل قرار دهد که بازوی مادر از پشت کودک را در بر بگیرد. برای حفظ ایمنی بهتر، توصیه می شود مادر پاهای کودک را در طول تزریق مهار کند. شل بودن مدفوع و یا سرماخوردگی و تب مختصر مانع واکسیناسیون نیست.

تعریف واکسیناسیون: روش ساده، امن و موثر برای محافظت از افراد در برابر بیماری، قبل از ابتلا به آن، واکسیناسیون میگویند. در این روش، از مکانیزم های دفاعی طبیعی بدن برای ایجاد مقاومت در برابر یک عفونت خاص و تقویت سیستم ایمنی استفاده می شود. **اهمیت واکسیناسیون:** واکسیناسیون روشی ایمن و موثر برای جلوگیری از بروز بیماری و نجات جان انسان هاست (که این روزها بیشتر از همیشه اهمیت دارد). امروزه انواع واکسن ها حداقل در برابر ۲۰ بیماری نظیر دیفتری، کزاز، سیاه سرفه، آنفولانزا و سرخک مصونیت ایجاد می کنند. مجموع این واکسن ها سالانه جان ۳ میلیون نفر را نجات می دهند.

چرا باید واکسن بزنیم: بدون واکسن، ما در معرض خطر بیماری و ناتوانی جدی ناشی از بیماریها هستیم. بسیاری از این بیماری ها مرگبار هستند. اگرچه بعضی از بیمارها دیگر شایع نیستند، میکروب هایی که باعث بروز این دسته از بیماری ها می شوند هنوز در بعضی از نقاط دنیا وجود دارند. در دنیای امروز، بیماری های مسری به سادگی از مرزها عبور می کنند و باعث ابتلای افرادی که مصونیت ندارند می شوند. **چه زمان باید واکسن زده شود:** واکسن در تمام طول عمر و در سنین مختلف، از تولد تا سالمندی از ما محافظت می کند. نوزادان و کودکان کم سن بیشتر در معرض خطر بیماری هستند زیرا سیستم ایمنی آنها هنوز کاملاً شکل نگرفته و بدنشان توانایی کافی برای مقابله با بیماری را ندارد. بنابراین، لازم است کودکان در زمان مورد نظر واکسن مناسب را دریافت کنند.

نکات قابل توجه در واکسیناسیون نوزادان: واکسن فلج اطفال باید هرچه زودتر پس از تولد تجویز شود در صورتیکه به هر دلیل تجویز واکسن در روزهای اول مقدور نباشد در اولین فرصت ممکن بایستی واکسن راتجویز نمود.

برنامه ایمن سازی کودکان نارس و یا کم وزن نیز مطابق جدول ایمنسازی عادی است و تجویز به موقع واکسنها اکیدا توصیه می شود .

سوء تغذیه نه تنها مانعی برای ایمنسازی نیست، بلکه ایمنسازی به موقع کودکان مبتلا به سوء تغذیه اکیدا توصیه می شود .

در مورد واکسن های چند نوبتی مثل فلج اطفال ، سه گانه و هپاتیت ب در صورتیکه به هر علت ایمنسازی طبق فواصل تعیین شده انجام نشده باشد ، لزومی به از سرگرفتن واکسیناسیون نبوده و با احتساب واکسیناسیون قبلی، برنامه ایمن سازی طبق جدول مربوطه ادامه داده می شود.

اگر در تزریق واکسن سه گانه به کودک ، تب بالای ۴۰ درجه (درجه مقعدی) و یا تشنج عارض شود، به پزشک اطلاع داده شود تا تصمیم گیری در مورد نوع واکس نوبت بعدی انجام گردد .

در صورتیکه نوزاد از مادر **HBsAg** مثبت (هپاتیت B) بدنیا آمده باشد بایستی تزریق همزمان ایمونوگلوبولین اختصاصی هپاتیت B با واکسن هپاتیت B در دو عضله جداگانه در اسرع وقت و ترجیحا در ظرف ۱۲ ساعت پس از تولد انجام گیرد.

بهترین سن برای تلقیح ب ث ژ بدو تولد می باشد .

تغذیه با هر نوع شیر از جمله شیر مادر با خوراندن واکسن فلج اطفال مغایرتی ندارد. همچنین استفراغ مختصر پس از خوراندن قطره فلج اطفال مسئله مهمی نبوده، نیازی به تجدید واکسن نمی باشد .

در کودکان دارای نقص سیستم ایمنی، کودکان تحت درمان با داروهای پایین آورنده قدرت دفاعی بدن و یا تحت درمان با اشعه استفاده از واکسن فلج اطفال زنده خوراکی قدغن میباشد و به جای آن از واکسن کشته تزریقی باید استفاده شود .

واکسن ب ث ژ عامل تب و ناراحتی نبوده و بلافاصله بعد از واکسن می توان استحمام نمود. فقط ممکن است ۲-۳ هفته بعد از تزریق واکسن قرمزی ایجاد کند که در اصطلاح گفته می شود که واکسن گرفته است و نیازی به پانسمان ندارد. گاهی محل قرمزی به صورت یک یادگار گرد کوچک روی پوست باقی می ماند.

